

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 39C/2/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121200129
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Krzysztofek
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2121200129.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Michaelou Krzysztofek v právnej veci sporu žalobcu: Y. Z., O.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XX, U., prechodne bytom X/XX-XX O. E., N. O. XXXX, R., zastúpený: JUDr. Jarmila Milatová, advokátka, so sídlom Advokátskej kancelárie Metodova 7, Bratislava, proti žalovaným: 1/ Y. Z., O.. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX, Z., 2/ M. V., O.. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX, Z., obaja zastúpení: AK Petrovič, s.r.o., so sídlom Kollárova 566/32, Trnava, IČO: 54 980 682, o vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 900,- Eur **z a s t a v u j e**.
- II. Vo zvyšku súd žalobu **z a m i e t a**.
- III. Žalovaní v 1/ a 2/ rade **m a j ú** voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 11.01.2021, doručenu súdu dňa 11.01.2021, domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd titulom vydania bezdôvodného obohatenia zaviazal žalovaného v 1/ rade zaplatiť žalobcovi sumu 5.100,- Eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 27.10.2015 sp. zn. 20P/153/2014 bola zvýšená vyživovacia povinnosť žalobcu ako otca voči vtedy ešte maloletému žalovanému v 1/ rade ako synovi zo sumy 82,98 Eur na sumu 400,- Eur mesačne a nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 09.06.2014 do 31.10.2015 v sume 5.304,47 Eur sa povolil žalobcovi platiť v mesačných splátkach po 150,- Eur spolu s bežným výživným, a to všetko k rukám matky, t.j. žalovanej v 2/ rade. Na odvolanie žalobcu voči tomuto rozsudku rozhodol dňa 19.04.2016 Krajský súd v Trnave rozsudkom sp. zn. 26CoP/1/2016 tak, že zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a to tak, že zvýšil výživné na žalovaného v 1/ rade - vtedy maloletého syna žalobcu s účinnosťou od 09.06.2014 zo sumy 82,98 Eur mesačne na sumu 300,- Eur mesačne a zročné výživné za obdobie od 09.06.2014 do 19.04.2016 v sume 2.131,13 Eur sa žalobcovi povolilo platiť v splátkach po 134,- Eur mesačne spolu s bežným výživným, k rukám matky. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 25.04.2016. V júni 2019 žalovaný v 1/ rade úspešne absolvoval štúdium na Gymnázium L. zložením maturitnej skúšky, a tým zaniklo jeho postavenie študenta. Na vysokú školu žalovaný nešiel a od 01.09.2019 sa zamestnal vo firme E. - U. L. V. Nakoľko žalobca žije a pracuje dlhodobo v Austrálii a so žalovaným v 1/ rade spolu takmer nekomunikujú, žalobca nemal vedomosť o tom, či boli splnené podmienky na ďalšie plnenie jeho vyživovacej povinnosti voči žalovanému v 1/ rade a až prostredníctvom tretích osôb zistil, že žalovaný v 1/ rade má nové zamestnanie. Ihneď potom ho kontaktoval, či by mu mohol poslať doklad o ukončení štúdia spolu s dokladom o tom, že je zamestnaný. Žalovaný v 1/ rade mu na to prostredníctvom SMS správy oznámil, že žalobca je pre neho mŕtvy a odmietol s ním ďalej

komunikovať. Z tohto dôvodu bol žalobca nútený podať návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti voči plnoletému dieťaťu - žalovanému v 1/ rade a dňa 02.12.2020 Okresný súd Pezinok rozsudkom sp. zn. 9Pc/4/2020 zrušil vyživovaciu povinnosť žalobcu voči žalovanému v 1/ rade. Nakoľko žalobca platil výživné na plnoleté dieťa - žalovaného v 1/ rade vo výške 300,- Eur mesačne od júla 2019 do novembra 2020 na účet žalovanej v 2/ rade a žalovaný v 1/ rade tým získal podľa žalobcu majetkový prospech plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, došlo podľa jeho tvrdenia k bezdôvodnému obohateniu zo strany žalovaného v 1/ rade a ten je povinný ho vrátiť žalobcovi, a to v celkovej výške 5.100,- Eur.

3. Žalovaný v 1/ rade sa k žalobe vyjadril v tom zmysle, že so žalobou nesúhlasí. Žalovaný v 1/ rade sa o rozsudku Okresného súdu Pezinok č. k. 9Pc/4/2020 zo dňa 02.12.2020 dozvedel až po doručení predmetnej žaloby na vyjadrenie. Predtým sa pýtal žalovaný v 1/ rade žalobcu na úhradu výživného v decembri 2020, pričom žalobca mu oznámil, že mu príde rozhodnutie zo súdu. Doposiaľ rozsudok žalovanému v 1/ rade doručený nebol a teda nebyť predmetného konania, žalovaný v 1/ rade nemá o zrušení vyživovacej povinnosti vôbec vedomosť. Od decembra 2020 žalovanému v 1/ rade nebola od žalobcu poukázaná titulom výživného žiadna suma a to aj napriek tomu, že žalovaný študoval dennou formou na Ekonomickej univerzite v Bratislave, Fakulte podnikového manažmentu, študijný program ekonomika a manažment podniku prvý ročník, bakalársky I. stupňa so štandardnou dĺžkou 3 roky. Nakoľko sa v uvedenom rozsudku neuvádza, že by sa mala vyživovacia povinnosť zrušiť späť, môže mať podľa žalovaného v 1/ rade potom zrušenie vyživovacej povinnosti účinnosť až od právoplatnosti, resp. od dátumu vydania rozsudku, t. j. vyživovacia povinnosť nebola zrušená skôr ako od decembra 2020. Vzhľadom k tomu, že od decembra 2020 žalobca žiadne výživné už neuhrádzal, nie je podľa žalovaného v 1/ rade daný žiaden dôvod na akékoľvek vrátenie výživného a už vôbec nie v žalovanej výške.

4. Žalobca v replike uviedol, že žalovaný v 1/ rade vedel, že prebieha konanie o zrušenie vyživovacej povinnosti na Okresnom súde Pezinok, na ktoré sa vôbec nedostavil a súd zrušil vyživovaciu povinnosť žalobcu rozsudkom zo dňa 02.12.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 06.01.2021. O štúdiu žalovaného v 1/ rade žalobca nemal vedomosť. Naopak v konaní pred Okresným súdom Pezinok o zrušenie vyživovacej povinnosti bolo zistené, že žalovaný sa po ukončení strednej školy od 01.09.2019 zamestnal u zamestnávateľa s názvom: U. L. V. - E. a od 02.03.2020 ako zamestnanec u zamestnávateľa s názvom: E. P., F. F. E..D... Z dôvodu, že žalovaný v 1/ rade nadobudol schopnosť sám sa živiť ukončením stredoškolského štúdia v júni 2019, o čom neinformoval žalobcu, i napriek tomu, že žalobca sa snažil túto informáciu od žalovaného v 1/ rade zistiť, zanikla vyživovacia povinnosť žalobcu voči žalovanému naplnením ust. § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. Na základe uvedeného podľa žalobcu zanikla vyživovacia povinnosť žalobcu voči žalovanému v 1/ rade v júni 2019, a nie až právoplatnosťou rozsudku Okresného súdu Pezinok o zrušení vyživovacej povinnosti, ako sa mylne domnieva žalovaný, ktorý nadobudol schopnosť sám sa živiť ukončením strednej školy. Následne sa žalovaný v 1/ rade od 01.09.2019 zamestnal, z čoho podľa žalobcu vyplýva, že mal príjem, ktorý mu zabezpečoval pokrytie jeho nákladov, čo vylučuje vyživovaciu povinnosť žalobcu, ktorý tým, že uhrádzal výživné i napriek tomu, že mu jeho povinnosť zanikla zo zákona, plnil žalovanému v 1/ rade z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Žalobca poukázal na to, že vzhľadom k tomu, že žalovaný v 1/ rade je plnoletý a mal vedomosť, že mu výživné nadobudnutím schopnosti sám sa živiť nepatrí, avšak odmietol žalobcovi túto informáciu poskytnúť a ten musel riešiť zrušenie vyživovacej povinnosti súdnou cestou, výživné uhrádzané žalobcom pravidelne mesačne vo výške 300,- Eur poberal neodôvodnene, a tým sa obohatil na úkor žalobcu sumou 5.100,- Eur, t. j. 17 mesiacov po 300,- Eur od júla 2019 do novembra 2020.

5. Žalovaný sa v duplike vyjadril, že rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 9Pc/4/2020 má dva významy na predmetné konanie, a to judikuje o tom, kedy bola zrušená vyživovacia povinnosť = právoplatne a vykonateľne dňom 06.01.2020 a vyplýva z neho jasne, že v žalovanom období od 07/2019 do 11/2020 vyživovacia povinnosť žalobcu zrušená nebola, t. j. trvala. Žalovaný v 1/ rade uviedol, že vyživovacia povinnosť zanikla právoplatnosťou rozsudku. V rozsudku Okresného súdu Pezinok č. k. 9Pc/4/2020 sa neuvádza, že by mala byť vyživovacia povinnosť zrušená späť, a preto môže mať zrušenie vyživovacej povinnosti účinnosť a záväznosť až od právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku. Žalovanému v 1/ rade teda neprináleží iba výživné za obdobie od 06.01.2021 smerom do budúcnosti, v tomto období mu ani žiadne už uhradené nebolo, t. j. žalované obdobie je mimo nárokovateľný rámec.

6. Žalobca v konaní ďalej uviedol, že vyživovacia povinnosť vzniká a zaniká za podmienok upravených v zákone o rodine, a súd túto povinnosť rozsudkom nezakladá ani neruší, ale len deklaruje vznik a

zánik vyživovacej povinnosti. Z tohto dôvodu rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 9Pc/4/2020 zo dňa 02.12.2020 len deklaroval zánik vyživovacej povinnosti, ktorá bola určená súdnym rozhodnutím, a nastal právny stav, kedy je dieťa schopné samo sa živiť, nakoľko žalovaný v 1/ rade riadne ukončil stredoškolské štúdium (Gymnázium L. B. v Z.) a od 01.09.2019 sa zamestnal. Žalobca podotkol, že v zmysle zákonných podmienok stanovených zákonom o rodine vyživovacia povinnosť trvá len do času, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť. Zákon neviaže zánik vyživovacej povinnosti na rozhodnutie súdu, ale na existenciu právneho stavu, ktorý predpokladá splnenie podmienok na zánik vyživovacej povinnosti. Žalobca uhrádzal žalovanému v 1/ rade výživné riadne a včas i po skončení jeho strednej školy až do rozhodnutia Okresného súdu Pezinok o zrušení vyživovacej povinnosti žalobcu, hoci jeho vyživovacia povinnosť zanikla zo zákona. Nakoľko žalovaný v 1/ rade mal vedomosť, že mu výživné nadobudnutím schopnosti sám sa živiť nepatrí a výživné uhrádzané žalobcom pravidelne mesačne v sume 300,- Eur poberal nedôvodne, obohatil sa podľa žalobcu na jeho úkor sumou 5.100,- Eur. Žalobca si nárok o vydanie bezdôvodného obohatenia uplatňoval i voči žalovanej v 2/ rade ako matke žalovaného v 1/ rade, na účet ktorej bolo zo strany žalobcu zasielané výživné. Podľa žalobcu zo strany žalovaného v 1/ rade a žalovanej v 2/ rade nešlo o ľahkovážnosť, ale naopak o vedomé konanie, kde v úmysle poškodiť žalobcu a získať majetkový prospech, ktorý im v zmysle zákona nepatrí, naďalej trvali na zasielaní finančných prostriedkov.

7. Uznesením č.k. 39C/2/2021 - 79 zo dňa 20.10.2022 súd pripustil pristúpenie ďalšieho subjektu do konania na strane žalovaného, a to matku žalovaného v 1/ E. M. V.. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.11.2022.

8. Ako dôkazy žalobca predložil rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 20P/153/2014 - 161 zo dňa 27.10.2015, rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 26CoP/1/2016 - 227 zo dňa 19.04.2016, kópiu sms správ žalobcu a žalovaného v 1/ rade, rozsudok Okresného súdu Pezinok č.k. 9Pc/4/2020 zo dňa 02.12.2020 a výpis z účtu žalobcu za júl 2019 až november 2020.

9. Žalovaný v 1/ rade ako dôkazy predložil potvrdenie Ekonomickej univerzity v Bratislave, Fakulty podnikového manažmentu zo dňa 03.09.2020 o tom, že žalovaný v 1/ rade bol v akademickom roku 2020/2021 riadnym študentom v 1. roku štúdia študijného programu ekonomika a manažment podniku - denná forma, bakalársky. Žalovaný v 1/ rade ďalej navrhol vykonať dokazovanie výsluchom žalovaného v 1/ rade a žalovanej v 2/ rade.

10. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu a výsluchom žalovaného v 1/ rade a z vykonaného dokatovania zistil nasledovný skutkový stav:

11. Žalobca trval na žalobe, nakoľko mu nárok vznikol tým, že žalovaný v 1/ rade ukončil štúdium a zamestnal sa, a keďže vyživovacia povinnosť trvá len dovtedy, kým nie je dieťa schopné sa samo živiť, od vtedy ide zo strany žalovaného v 1/ rade o bezdôvodné obohatenie, bez prihliadnutia na rozhodnutie súdu, kedy bolo výživné zrušené. Keďže výživné na žalovaného v 1/ rade žalobca uhrádzal k rukám žalovanej v 2/ rade, žalovaní v 1/ a 2/ rade tak získavali výživné bezdôvodne a úmyselne.

12. Podľa žalovaného, ak vyživovacia povinnosť bola súdom zrušená rozsudkom, ktorý sa stal právoplatným až dňa 06.01.2021, nemôže ísť do tohto času o bezdôvodné obohatenie, ak žalovaný v 1/ rade prijal výživné v tejto dobe. Žalovaný v 1 rade vo svojej výpovedi uviedol, že výživné riadne spotreboval, bolo síce vyplácané k rukám žalovanej v 2/ rade, ktorá mu mesačne dávala ako vreckové 50,- až 100,- Eur, avšak i ostatné peniaze z výživného boli žalovanou v 2/ rade použité buď na chod domácnosti alebo na veci týkajúce sa žalovaného v 1/ rade. Žalovaný v 1/ rade uviedol, že so žalobcom ako svojim otcom nie je dlhodobo v kontakte, žalobcu si ani nepamätá, nakoľko žalobca s ním prerušil kontakt už veľmi dávno.

13. V priebehu konania vzal žalobca návrh v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 900,- Eur späť, vo zvyšku trval na podanej žalobe.

14. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), žalobca môže vziať žalobu späť.

15. Podľa § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

16. S poukazom na citované zákonné ustanovenia súd konanie v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 900,- Eur, t.j. v časti späťvzatia žaloby, vo výroku I. zastavil.

17. Podľa § 488 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

18. Podľa § 489 OZ, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

19. Podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať (1). Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (2).

20. Podľa § 456 OZ, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

21. Podľa § 458 ods. 1 OZ, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

22. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

23. Podľa § 65 ods. 3 zákona o rodine, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

24. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

25. Žalobca sa v konaní domáhal vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaných v 1/ a 2/ rade. Podstatou záväzkového vzťahu z bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný (§ 451 ods. 1 OZ). Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie spočíva v tom, že toho, kto poruší povinnosť neobohacovať sa na úkor iného, stíha nepriaznivý právny následok v podobe sankcie spočívajúcej v povinnosti bezdôvodné obohatenie vydať. Bezdôvodné obohatenie vzniká o.i. vtedy, ak sa doterajší majetok obohateného rozmnoží o nové majetkové hodnoty. Aktívna legitímácia pre uplatnenie práva zo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie vyplýva z ustanovenia § 456 OZ. Aktívne legitimovaný je ten, v koho majetkovej sfére došlo k strate majetkových hodnôt, ktoré možno vyjadriť v peniazoch, pasívne legitimovaný potom ten, kto získal neoprávnený prospech. Dôkazné bremeno preukázania splnenia všetkých vyššie uvedených predpokladov nesie ten, kto tvrdí, že bezdôvodné obohatenie bolo získané na jeho úkor. Splnenie predpokladov pre vznik (záväzkového) právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia musí súd posudzovať vždy z hľadiska špecifických skutkových okolností v konkrétne prejednávanej veci.

26. Na vznik osobitného záväzkovo-právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje kumulatívne splnenie zákonných predpokladov, ktoré musí preukázať ten, kto tvrdí, že na jeho úkor bolo bezdôvodné obohatenie získané. Prvoradým zákonným predpokladom je objektívny, faktický stav vzniku majetkovej výhody, či prospechu, ktorý je vyjadriteľný všeobecným peňažným ekvivalentom. Pojmovým znakom uvedeného faktického stavu je absencia relevantného právneho dôvodu vzniku tohto obohatenia, ktoré musí ísť „na úkor“ iného subjektu práva. Majetkový prírastok jedného subjektu sa musí v určitej peniazmi vyjadriteľnej miere prejavíť v majetkovej sfére iného subjektu, preto musí existovať určitá kauzálna väzba medzi obohatením jedného subjektu (majetkový prospech) a úbytkom (ujmou)

v majetkovej sfére iného subjektu. Osobitným negatívnym predpokladom vzniku záväzkovo-právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia je absencia osobitného právneho režimu s právom aplikačnej prednosti.

27. Žalobca sa žalobou domáhal, že ako otec dieťaťa na základe rozhodnutia súdu prispieval na výživu dieťaťa ešte aj po tom, čo dieťa začalo pracovať a bolo zrejme schopné samo sa živiť a až do zrušenia vyživovacej povinnosti súdom, riadne plnil svoju vyživovaciu povinnosť na dieťa. Ide o žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda vrátenie výživného, na ktoré už nebol právny titul, resp. právny dôvod, ktorý odpadol (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

28. Z rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 20P/153/2014 zo dňa 27.10.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 26CoP/1/2016 zo dňa 19.04.2016, súd zistil, že ním bol žalobca zaviazaný platiť žalovanému v 1/ rade výživné v sume 300,- € mesačne. Z rozsudku Okresného súdu Pezinok č.k. 9Pc/4/2020 zo dňa 02.12.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.01.2021, súd zistil, že vyživovacia povinnosť žalobcu voči žalovanému v 1/ rade bola zrušená ku dňu právoplatnosti uvedeného rozsudku. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že žalobca žiada o vrátenie výživného (vydanie bezdôvodného obohatenia) za obdobie, kedy jeho vyživovacia povinnosť voči žalovanému v 1/ rade trvala (zrušená bola až ku dňu 06.01.2021).

29. Pre posúdenie toho, či žalobca má právo na vydanie bezdôvodného obohatenia titulom neprávom vyplateného výživného je dôležitá skutočnosť, dokedy trvala vyživovacia povinnosť žalobcu voči žalovanému v 1/ rade. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Kedy nastane takýto faktický stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a pod. Len samotná skutočnosť, že dieťa nadobudlo pracovnoprávnú spôsobilosť, nemá vplyv na zánik vyživovacej povinnosti rodičov. Rovnako nestačí preukázanie skutočnosti, že dieťa už je schopné nejakej - hocijakej - zárobkovej činnosti. Keďže zákon hovorí o „plnení vyživovacej povinnosti“ ako o zákonnej povinnosti rodičov, je vždy potrebné pri jej zániku inak než smrťou oprávneného alebo povinného obrátiť sa na súd s návrhom na jej zrušenie. Uvedené platí, ak bola vyživovacia povinnosť určená súdnym rozhodnutím a nastal právny stav, kedy je dieťa schopné samé sa živiť. Len samotným naplnením tejto skutočnosti právna povinnosť určená rozhodnutím súdu nemôže zaniknúť. Je potrebné však rozlišovať medzi zánikom a zrušením vyživovacej povinnosti. Vyživovacia povinnosť zaniká zo zákona momentom, kedy dieťa je schopné sa samé živiť. Vyživovaciu povinnosť zrušuje súd, ak bola určená súdnym rozhodnutím, a to aj so spätnou účinnosťou ku dňu zániku vyživovacej povinnosti. Ak nebola určená súdnym rozhodnutím, nie je čo rušiť. Vzhľadom k tomu, ak súd zruší vyživovaciu povinnosť späťne ku dňu zániku vyživovacej povinnosti, môže vzniknúť preplatok na výživnom. Preplatok tak vznikne za obdobie, odkedy súd vyživovaciu povinnosť zrušil až do doby než povinný rodič výživné platil, čo je spravidla minimálne do doby právoplatnosti rozsudku o zrušení. V tomto prípade by teda došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane oprávneného, teda dieťaťa, ktorému bolo výživné poukazované.

30. V tomto konaní však nie je relevantná skutočnosť, že v danom období od júla 2019 do novembra 2020 bol žalovaný v 1/ rade schopný sám sa živiť, že nenavštevoval denné vysokoškolské štúdium. Tieto skutočnosti mal zisťovať súd, ktorý rozhodoval o zrušení vyživovacej povinnosti. Súd v tomto konaní nie je oprávnený preskúmať tento právoplatný rozsudok súdu o zrušení vyživovacej povinnosti, či konanie, ktoré predchádzalo tomuto rozhodnutiu. To znamená, že súd v tomto konaní ani nemohol posúdiť namietaný skorší zánik vyživovacej povinnosti žalobcu voči žalovanému v 1/ rade (t.j. ku koncu júna 2019, kedy žalovaný v 1/ rade ukončil štúdium a zamestnal sa), nakoľko tieto argumenty mal žalobca použiť v rámci konania vedeného na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 9Pc/4/2020, resp. podať opravný prostriedok proti uvedenému rozsudku.

31. Z vyššie uvedených skutočností tak vyplýva, že je nesprávny názor žalobcu, že sa žalovaný v 1/ rade neoprávnene obohatil na jeho úkor, pretože povinnosť žalobcu platiť výživné zanikla už pred vydaním rozhodnutia o zrušení vyživovaciej povinnosti žalobcu súdom. Naopak z rozsudku Okresného súdu v Pezinku sp. zn. 9Pc/4/2020 zo dňa 02.12.2020 mal súd preukázané, že povinnosť žalobcu voči žalovanému v 1/ rade (plnoletému v čase vyhlásenia rozhodnutia) plniť vyživovaciu povinnosť bola zrušená počnúc od právoplatnosti rozsudku súdu, t. j. od 06.01.2021. Súd môže rozhodnúť o zrušení vyživovacej povinnosti voči plnoletému dieťaťu aj so spätnou účinnosťou ku dňu zániku vyživovacej

povinnosti, čo sa však v tomto prípade nestalo. Žalobca tak aj po júni 2019, kedy žalovaný v 1/ rade ukončil stredoškolské štúdium, bol povinný platiť výživné až do momentu právoplatného zrušenia rozhodnutím súdu. Pokiaľ teda žalobca voči žalovanému v 1/ rade platil výživné, na ktoré bol podľa rozhodnutia súdu povinný, a to až do času zrušenia tejto povinnosti, prijatím tohto výživného sa žalovaný v 1/ rade bezdôvodne neobohatil, keďže ho prijímal na základe právneho dôvodu, ktorým bol v tom čase právoplatný rozsudok. Vzhľadom na uvedené v predmetnej veci platí, že pokiaľ vyživovacia povinnosť bola určená súdnym rozhodnutím a nastal stav, kedy dieťa nadobudlo schopnosť sa samostatne živiť, len naplnením tejto okolnosti povinnosť plniť vyživovaciu povinnosť určenú rozsudkom súdu nezanikla, ale trvala do okamihu, kedy súd rozhodol o zrušení vyživovacej povinnosti, to je kedy sa rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 9Pc/4/2020 zo dňa 02.12.2020 o zrušení vyživovacej povinnosti stal právne záväzným (právoplatným). Preto na strane žalovaného v 1/ rade nedošlo k bezdôvodnému obohateniu a platí, že pokiaľ žalobca platil výživné na základe právoplatného rozsudku súdu tak, ako tomu v tomto prípade bolo, nemohol sa žalovaný v 1/ rade bezdôvodne obohatiť, pretože mal právny titul k tomu, aby výživné od žalobcu prijímal.

32. Čo sa týka plnenia, ktoré bolo žalobcom poukazované žalovanej v 2/ rade i po dovŕšení plnoletosti žalovaného v 1/ rade a následne odovzdané žalovanému v 1/ rade na výživné, to predstavuje plnenie, ktoré sa opiera o konkrétny právny základ. Podľa zákona o rodine sa výživné platí do rúk rodiča, ktorému bolo mal. dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Momentom, kedy dieťa nadobudne plnoletosť, stáva sa plne spôsobilým subjektom na nakladanie so svojím majetkom a zákonné zastúpenie oprávneného rodiča uvedeným okamihom zaniká. Nadobudnutím plnoletosti dieťaťa povinný rodič by mal prispievať na výživu dieťaťa už k rukám plnoletého dieťaťa. Keďže k zániku zastúpenia dieťaťa oprávneným rodičom dochádza priamo zo zákona, nevyžaduje sa zmena súdneho rozhodnutia vo vzťahu k osobe, ku ktorej rukám sa výživné malo pôvodne plniť (platobné miesto). Žalobca preto nesprávne zasielal výživné k rukám žalovanej v 2/ rade. V súvislosti s uvedeným súd poukazuje na to, že žalobca svoju nevedomosť o zmene platobného miesta pre platenie výživného pre plnoleté dieťa nemôže pripisovať ani žalovanému v 1/ rade ani žalovanej v 2/ rade, keďže jeho neznalosť práva ho neospravedlňuje.

33. Z vykonaného dokazovania mal súd tak za preukázané, že žaloba vo zvyšku po späťvzati časti žaloby nie je dôvodná. Je totiž nesporne preukázané, že vyživovacia povinnosť žalobcu k žalovanému v 1/ rade bola naposledy stanovená rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 20P/153/2014 zo dňa 27.10.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 26CoP/1/2016 zo dňa 19.04.2016 a zrušená bola až počnúc dňom 06.01.2021, a to rozsudkom Okresného súdu Pezinok č.k. 9Pc/4/2020 zo dňa 02.12.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.01.2021. Tieto skutočnosti vyplývajú z uvedených rozsudkov a sú nesporné. Súd mal za preukázané i to, že žalovaná v 2/ rade si výživné platené žalobcom neponechala, ale to následne odovzdávala žalovanému v 1/ rade, resp. financovala ním časť výdavkov žalovaného v 1/ rade. Uvedené výživné bolo v celom rozsahu spotrebované žalovaným v 1/ rade. Keďže žalobca nepreukázal podmienky právneho vzťahu bezdôvodného obohatenia a nepreukázal, že žalovaný v 1/ a 2/ rade na jeho úkor získali majetkový prospech, čím došlo k zmenšeniu jeho majetku, absentuje jeho vecná legitímácia podľa § 456 OZ, preto súd vo výroku II. vo zvyšku žalobu zamietol.

34. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

35. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

36. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

37. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (1). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (2).

38. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd aplikoval ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď žalovaný v 1/ a 2/ rade boli v konaní v celom rozsahu úspešní, a to aj čo sa týka zastavenia konania v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 900,- Eur, pretože zavinenie na zastavení treba pričítať žalobcovi (keď vzal žalobu v časti späť), čo v konečnom dôsledku

znamená nárok žalovaných v 1/ a 2/ rade voči žalobcovi na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v rozsahu 100% trov konania, o čom súd rozhodol vo výroku III. rozsudku. V konaní pritom nebol tvrdený a súd sám nezistil žiaden dôvod na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté v zmysle § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP, § 357 písm. m) CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.).